

Proglašavaju se amandmani HHVI-HLIII na Ustava Republike Srpske koje je na osnovu člana 135. Ustava usvojila Narodna skupština Republike Srpske na sednici održanoj 11. novembra 1994. godine.

AMANDMANI HHVI-HLIII NA USTAV REPUBLIKE SRPSKE

(*"Sl. glasnik RS", br. 28/1994*)

Ovi amandmani čine sastavni deo Ustava Republike Srpske i stupaju na snagu danom njihovog proglašenja.

AMANDMAN XXVI

1. Polazeći od prirodnog, neotuđivog i neprenosivog prava srpskog naroda na samoopredeljenje na osnovu koga, kao i svaki slobodan i suveren narod, samostalno odlučuje o svom političkom i državnom statusu i obezbeđuje svoj ekonomski, socijalni i kulturni razvoj, poštujući vekovnu borbu srpskog naroda za slobodu i državnu samostalnost, izražavajući odlučnost srpskog naroda da stvori suverenu i demokratsku državu, zasnovanu na socijalnoj pravdi, vladavini prava i poštovanju ljudskih prava, uvažavajući demokratsku i trajnu odluku srpskog naroda iz Republike Srpske da se ujedini sa drugim državama srpskog naroda, imajući u vidu spremnost srpskog naroda da se zalaže za mir i prijateljske odnose među narodima i državama, Narodna skupština Republike Srpske, donosi
2. Ovim amandmanom zamenjuje se Preambula Ustava.

AMANDMAN HHVII

1. Republika Srpska je suverena država srpskog naroda. Svi građani Republike su ravnopravni.
2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 1. Ustava

AMANDMAN XXVIII

1. Granice Republike utvrđuju se i menjaju na referendumu većinom od dve trećine od ukupnog broja upisanih glasača.
2. Ovim amandmanom zamenjuje se stav 2. člana 2. Ustava.

AMANDMAN HHIH

1. Republika može stupati u konfederacije i slične oblike udruživanja sa drugim državama. Odluka o tome donosi se na referendumu većinom od dve trećine od ukupnog broja upisanih glasača.
2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 4. Ustava.

AMANDMAN HHH

1. Građanin Republike ne može biti lišen državljanstva, prognan ili ekstradiran.
2. Ovim amandmanom dopunjava se član 6. Ustava.

AMANDMAN HHHI

1. Za vreme ratnog stanja, neposredne ratne opasnosti ili vanrednog stanja zakonom se može ograničiti raspolaganje ili utvrditi poseban način korišćenja dela sredstava pravnih i fizičkih lica.
2. Sredstva u društvenoj i državnoj svojini mogu se otuđivati, po pravilu, samo po tržišnim kriterijima.
3. Tačkom 1. dopunjuje se član 56, a tačkom 2. zamenjuje stav 2. člana 58. Ustava.

AMANDMAN HHHII

1. Republika uređuje i obezbeđuje:

- 1) suverenitet, nezavisnost i teritorijalnu celokupnost Republike,
 - 2) odbranu i bezbednost,
 - 3) mere za slučaj ratnog stanja, neposredne ratne opasnosti i vanrednog stanja,
 - 4) ustavnost i zakonitost,
 - 5) ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda,
 - 6) svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora, ekonomske odnose sa inostranstvom, tržište i planiranje,
 - 7) monetarni, bankarski, devizni, carinski i poreski sistem,
 - 8) osnovne ciljeve i pravce privrednog, naučnog, tehnološkog, demografskog i socijalnog razvoja, razvoja poljoprivrede i sela, korišćenja prostora, politiku i mere za usmeravanje razvoja i robne rezerve,
 - 9) kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica i prikupljanje statističkih i drugih podataka od opšteg interesa,
 - 10) organizaciju, nadležnosti i rad državnih organa,
 - 11) sistem javnih službi,
 - 12) radne odnose, zaštitu na radu, zapošljavanje, socijalno osiguranje i druge oblike socijalne zaštite, zdravstvo, boračku i invalidsku zaštitu, brigu o deci i omladini, obrazovanje, kulturu i zaštitu kulturnih dobara, fizičku kulturu,
 - 13) zaštitu životne sredine,
 - 14) sistem javnog informisanja,
 - 15) međunarodnu saradnju,
 - 16) saradnju sa srpskim narodom izvan Republike,
 - 17) finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike,
 - 18) druge odnose od interesa za Republiku, u skladu sa Ustavom.
2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 68. i briše član 101. Ustava.

AMANDMAN XXXIII

1. Republiku predstavlja i njeno državno jedinstvo izražava predsednik Republike.
2. Ovim amandmanom zamenjuje se stav 3. član 69. Ustava.

AMANDMAN HHHIV

1. Narodna skupština:

- 1) utvrđuje predlog promene granica i predlog stupanja Republike u konfederacije i slične oblike udruživanja sa drugim državama i odlukom verifikuje rezultate referenduma o tim pitanjima,
 - 2) utvrđuje osnove spoljne politike i ratifikuje međunarodne ugovore i sporazume.
2. Ovim amandmanom dopunjuje se član 70. Ustava.

AMANDMAN HHHV

1. Narodna skupština odlučuje o ratu i miru i, u skladu sa zakonom, proglašava:

- 1) ratno stanje u slučaju oružanog napada na Republiku,
- 2) neposrednu ratnu opasnost u slučaju postojanja ozbiljne pretnje od izbijanja rata,
- 3) vanredno stanje za Republiku ili deo Republike u slučaju ugrožavanja bezbednosti, ljudskih prava i sloboda i normalnog funkcionisanja ustavnih organa.

2. U slučaju nemogućnosti da se Narodna skupština sastane, što se konstatuje na osnovu izjave predsednika Narodne skupštine, ratno stanje ili neposrednu ratnu opasnost proglašava predsednik Republike.

Predsednik Republike za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti, ako Narodna skupština ne može da se sastane, na predlog Vlade ili po sopstvenoj inicijativi, i nakon što sasluša mišljenje predsednika Narodne skupštine,

donosi uredbe sa zakonskom snagom o pitanjima iz nadležnosti Narodne skupštine i imenuje i razrešava funkcionere koje bira odnosno imenuje i razrešava Narodna skupština.

Ove uredbe odnosno odluke o imenovanju i razrešenju predsednik Republike podnosi na potvrdu Narodnoj skupštini čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

3. Aktima Narodne skupštine, odnosno aktima predsednika Republike ako Narodna skupština ne može da se sastane, za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti mogu se, izuzetno, dok to stanje traje, obustaviti pojedine odredbe Ustava koje se odnose na donošene zakona, drugih propisa i opštih akata i preduzimanje mera republičkih organa i na pojedine ljudske slobode i prava, osim sloboda i prava iz dl. 10,11, 13, 14, 15, 17, 18,19, 20, 24. i 25. Ustava, menjati organizacija i ovlašćenja izvršnih, upravnih i pravosudnih organa i njihov personalni sastav, kao i teritorijalna organizacija u Republici.

4. Tačkom 1. dopunjuje se član 70, tačkom 2. zamenjuje stav 2. člana 81. i tačkom 3. dopunjuju čl. 70. i 81. i briše stav 3. člana 49, Ustava.

AMANDMAN XXXVI

1. Narodna skupština ima 140 narodnih poslanika.

2. Izbornim zakonima se utvrđuju izborne jedinice i sistem podele mandata kojima se obezbeđuje da sve opštine budu na odgovarajući način zastupljene u Narodnoj skupštini.

3. Ovim amandmanom zamenjuju se st. 1. i 2. člana 71. Ustava.

AMANDMAN XXXVII

1. Narodna skupština odlučuje većinom glasova svih narodnih poslanika, ako Ustavom nije predviđena posebna većina.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 75. Ustava.

AMANDMAN HHHVIII

1. Pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata imaju predsednik Republike, Vlada, svaki narodni poslanik ili najmanje 3.000 birača.

Pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata iz oblasti monetarnog, deviznog i kreditnog sistema ima i Narodna banka.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 76. Ustava.

AMANDMAN HHHIH

1. Na predlog najmanje 30 narodnih poslanika, Narodna skupština može, dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja poslanika, skratiti svoj mandat.

Za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti mandat Narodne skupštine se produžava dok to stanje traje.

Narodna skupština ne može skratiti svoj mandat za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti.

U slučaju da Narodna skupština skрати svoj mandat, izbori za novu Narodnu skupštinu moraju se održati u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o skraćivanju mandata.

Izbore raspisuje predsednik Republike.

Skraćivanjem mandata Narodne skupštine prestaje i mandat Vlade.

2. Ovim amandmanom dopunjuje se član 72. Ustava.

AMANDMAN HL

1. Predsednik Republike:

1) obavlja, u skladu sa Ustavom i zakonom, poslove iz oblasti odbrane, bezbednosti i odnosa Republike sa drugim državama i međunarodnim organizacijama,

2) ukazom, na predlog Vlade, postavlja i opoziva ambasadore i šefove misija Republike u inostranstvu i prima akreditivna i opozivna pisma stranih diplomatskih predstavnika,

3) obrazuje savetodavna tela i stručne službe za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

2. Predsednik Republike ukazom proglašava zakon u roku od sedam dana od dana njegovog usvajanja u Narodnoj skupštini. U tom roku predsednik Republike može zahtevati od Narodne skupštine da ponovo odlučuje o zakonu. Predsednik Republike je dužan da proglasi zakon koji je ponovo usvojen u Narodnoj skupštini.
3. Predsednik Republike određuje koji će ga potpredsednik Republike zamenjivati u slučaju privremene sprečenosti da obavlja svoje funkcije.
4. Na prvim neposrednim izborima biraće se samo jedan potpredsednik Republike.
5. Predsednika i potpredsednika Republike biraju građani neposrednim i tajnim glasanjem na vreme od pet godina. Predsednik i potpredsednik Republike biraju se istovremeno, sa iste izborne liste. Isto lice može biti izabrano za predsednika ili potpredsednika Republike najviše dva puta uzastopno.
6. Odredbe čl. 85. do 89. Ustava o predsedniku Republike odnose se i na potpredsednika Republike.
7. Tačkom 1. dopunjuje se član 80, tačkom 2. zamenjuje tačka 4. stava 1. člana 80, tačkom 3. zamenjuje stav 3. člana 80, tač. 4. i 5. zamenjuje član 83. i tačkom 6. dopunjuju čl. 85. do 89. Ustava.

AMANDMAN HLI

1. Vlada odlučuje o obrazovanju diplomatskih, konzularnih i drugih predstavništava Republike u inostranstvu.
 2. Narodni poslanik koji je predložen za predsednika ili potpredsednika Vlade ili ministra ne može učestvovati u odlučivanju o izboru Vlade, a narodni poslanik koji je izabran na te funkcije ne može učestvovati u izglasavanju nepoverenja Vladi, u glasanju o svom razrešenju i o izveštaju Vlade ili ministarstva kojim rukovodi.
 3. Predsednik Republike predlaže kandidata za predsednika Vlade u roku od 10 dana od dana usvajanja ostavke, izglasavanja nepoverenja ili prestanka mandata prethodnoj Vladi zbog raspuštanja ili skraćivanja mandata Narodne skupštine, a nova Vlada mora biti izabrana u roku od 40 dana od dana predlaganja kandidata za predsednika nove Vlade.
 4. Za vreme trajanja mandata Vlade, predsednik Vlade može, na osnovu mišljenja predsednika Republike i predsednika Narodne skupštine, vršiti promene u sastavu Vlade, o čemu obaveštava Narodnu skupštinu.
 5. Ako oceni da je došlo do krize u funkcionisanju Vlade, predsednik Republike može, na inicijativu najmanje 20 poslanika i pošto sasluša mišljenje predsednika Narodne skupštine i predsednika Vlade, zatražiti od predsednika Vlade da podnese ostavku. Ukoliko predsednik Vlade odbije da podnese ostavku, predsednik Republike ga može razrešiti.
- Narodna skupština može za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti izglasati nepoverenje Vladi većinom glasova na sednici kojoj prisustvuje većina poslanika.
6. Tačkom 1. dopunjava se član 90, tačkom 2. zamenjuje stav 2. člana 92, a tač. 3, 4, i 5. dopunjava član 94. Ustava.

AMANDMAN HLII

1. Ustavni sud prati pojave od interesa za ostvarivanje ustavnosti i zakonitosti, obaveštava najviše ustavne organe Republike o stanju i problemima u toj oblasti i daje im mišljenja i predloge za donošenje zakona i preduzimanje drugih mera radi obezbeđenja ustavnosti i zakonitosti i zaštite sloboda i prava građana, organizacija i zajednica.
 2. Ustavni sud može ocenjivati ustavnost zakona i ustavnost i zakonitost propisa i opštih akata koji su prestali da važe, ako od prestanka važenja do pokretanja postupka nije proteklo više od jedne godine.
 3. Svako može dati inicijativu za pokretanje postupka za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti.
- Postupak pred Ustavnim sudom mogu, bez ograničenja, pokrenuti predsednik Republike, Narodna skupština i Vlada, a ostali organi, organizacije i zajednice pod uslovima utvrđenim zakonom.
- Ustavni sud može i sam pokrenuti postupak za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti.
4. Kad Ustavni sud utvrdi da zakon nije u saglasnosti sa Ustavom ili da drugi propis ili opšti akt nije u saglasnosti sa Ustavom ili zakonom, taj zakon, drugi propisi ili opšti akt prestaje da važi danom objavljivanja odluke Ustavnog suda.
 5. Predsednik i sudije Ustavnog suda uživaju imunitet kao i narodni poslanici. O imunitetu odlučuje Ustavni sud,
 6. Sudija Ustavnog suda se razrešava dužnosti kada bude osuđen za krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje funkcije, kada trajno izgubi sposobnost da obavlja funkciju, kao i iz drugih razloga utvrđenih Ustavom i zakonom.
 7. Tačkama 1. čl. 2. dopunjava se član 115, tač. 3. i 4. dopunjava član 120, tačkom 5. zamenjuje stav 2. člana 117. i tačkom 6. zamenjuje stav 2. člana 118. Ustava.

AMANDMAN XLIII

1. U članu 26. stav 2. Ustava reč "neovisnih" zamenjuje se rečju "novinskih".
2. U članu 38. stav 4, Ustava reči: "i učilišta " brišu se.
3. U članu 115. stav 1. tačka 4. Ustava reč "oblasti" briše se.

Proglašavaju se Amandmani V i VI na Ustav Srpske Republike Bosne i Hercegovine, koje je na osnovu člana 81. stav 2. Ustava Srpske Republike Bosne i Hercegovine donijelo Predsjedništvo Republike na sjednici od 8. juna 1992. godine.

AMANDMANI V I VI

NA USTAV SRPSKE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. glasnik RS", br. 8/1992)

Ovi amandmani čine sastavni dio Ustava Srpske Republike Bosne i Hercegovine i stupaju na snagu danom njihovog proglašenja.

AMANDMAN V

U članu 11. stav 2. mijenja se i glasi:

"Smrtna kazna može se izuzetno propisati i izreći samo za najteže oblike teških krivičnih djela."

AMANDMAN VI

Član 15. mijenja se i glasi:

"Nezakonito lišavanje slobode je kažnjivo.

Lišenje slobode može trajati samo dok postoje zakonski uslovi za to.

Lice za koje postoji osnovana sumnja da je izvršilo krivično djelo može biti pritvoreno i zadržano u pritvoru samo kad je to neophodno radi vođenja krivičnog postupka ili radi bezbjednosti ljudi.

Pritvor se određuje odlukom suda, a samo izuzetno, pod uslovima određenim zakonom, odlukom drugog zakonom ovlašćenog organa - najduže do tri dana.

Licu koje je pritvoreno mora se uručiti pismeno obrazloženo rješenje u času pritvaranja. Protiv ovog rješenja pritvoreno lice ima pravo žalbe."

Proglašavaju se amandmani VII i VIII na Ustav Srpske Republike Bosne i Hercegovine, koje je na osnovu člana 142. Ustava Srpske Republike Bosne i Hercegovine usvojila Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini na sjednici održanoj 11. i 12. avgusta 1992. godine.

AMANDMANI VII I VIII

NA USTAV SRPSKE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. glasnik RS", br. 15/1992)

AMANDMAN VII

Naziv Ustava Srpske Republike Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi: "Ustav Republike Srpske".

AMANDMAN VIII

Član 1. mijenja se i glasi: "Republika Srpska je država srpskog naroda".

Ovi amandmani čine sastavni dio Ustava Republike Srpske.

Proglašavaju se amandmani XIX-XXV na Ustav Republike Srpske koji je usvojila Narodna skupština Republike Srpske na sjednici 17. decembra 1992. godine.

AMANDMANI XIX-XXV

NA USTAV REPUBLIKE SRPSKE

("Sl. glasnik RS", br. 19/1992)

AMANDMAN XIX

U članku 92. stav 2. Ustava Republike Srpske, mijenja se i glasi:

"Ako je predsjednik, potpredsjednik ili ministar izabran iz reda narodnih poslanika, za vrijeme obavljanja te funkcije, mandat narodnog poslanika miruje".

AMANDMAN XX

Član 69. stav 3. mijenja se i glasi: Republiku predstavlja predsjednik Republike.

AMANDMAN XXI

U članu 80. dodaje se stav 2. koji glasi:

Potpredsjednici Republike pomažu predsjedniku Republike u obavljanju poslova koje im povjeri predsjednik Republike.

Dodaje se stav 3. koji glasi:

Funkciju predsjednika Republike u njegovom odsustvu i po njegovom ovlaštenju vrše dva potpredsjednika. Ako predsjednik Republike nije odredio ko će ga zamjenjivati o tome odlučuje Narodna skupština.

AMANDMAN XXII

Član 83. mijenja se i glasi:

Predsjednika Republike i potpredsjednike Republike biraju građani neposrednim tajnim glasanjem na vrijeme od 4 godine.

Isto lice može biti izabrano za predsjednika ili potpredsjednika najviše dva puta.

AMANDMAN XXIII

Član 84. mijenja se i glasi:

Predsjednik Republike i potpredsjednici Republike prilikom stupanja na dužnost polažu zakletvu pred Narodnom skupštinom.

AMANDMAN XXVI

U članu 86. stav 1. briše se.

AMANDMAN XXV

U članu 87. stav 2. briše se.
Ovi amandmani čine sastavni dio Ustava Republike Srpske.
Ovi amandmani stupaju na snagu danom njihovog proglašenja.

Na osnovu tačke IV Deklaracije o proglašenju Republike Srpskog Naroda Bosne i Hercegovine, Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, na sjednici održanoj 28. februara 1992. godine, donijela je

**ODLUKU
O PROGLAŠENJU USTAVA SRPSKE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE**

Proglašava se Ustav Srpske Republike Bosne i Hercegovine, koji je donijela Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini na sjednici održanoj 28. februara 1992. godine.

*
* *
*

Polazeći od neotuđivog i neprenosivog prirodnog prava srpskog naroda na samoopredjeljenje, samoorganizovanje i udruživanje, na osnovu koga slobodno određuje svoj politički status i obezbjeđuje ekonomski, socijalni i kulturni razvoj,

poštujući njegovu vjekovnu borbu za slobodu i spremnost da sa drugim narodima živi u odnosima međusobnog uvažavanja i ravnopravnosti,

imajući u vidu njegovu u toku drugog svjetskog rata donesenu odluku da sa drugim narodima - Hrvatima i Muslimanima konstituiše republiku Bosnu i Hercegovinu u sastavu savezne države Jugoslavije,

izražavajući njegovu riješenost da o svojoj sudbini samostalno odlučuje i izvršavajući njegovu čvrstu volju da stvori svoju suverenu demokratsku državu zasnovanu na nacionalnoj ravnopravnosti, poštovanju i garantovanju ljudskih sloboda i prava, socijalnoj pravdi i vladavini prava,

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini donosi

USTAV

SRPSKE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. glasnik RS", br. 3/1992)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Srpska Republika Bosna i Hercegovina je država srpskog naroda i građana koji u njoj žive.

Član 2

Teritoriju Republike čine područja autonomnih oblasti, opština i drugih srpskih etničkih cjelina, uključujući i područja na kojima je nad srpskim narodom u drugom svjetskom ratu izvršen zločin genocida.

Član 3

Republika se nalazi u sastavu savezne države Jugoslavije.

Član 4

Republika može stupati u zajednice sa državnim tvorevinama drugih konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.

Član 5

Ustavno uređenje Republike temelji se na:

- garantovanju i zaštiti ljudskih sloboda i prava u skladu sa međunarodnim standardima,
- obezbjeđivanju nacionalnih ravnopravnosti,
- socijalnoj pravdi,
- vladavini prava,
- tržišnoj privredi,
- višestranačkom sistemu,
- parlamentarnoj demokratiji i podjeli vlasti,
- slobodnim izborima,
- oblasnoj autonomiji i lokalnoj samoupravi,
- zaštiti prava etničkih grupa i drugih manjina.

Član 6

Građani Republike imaju državljanstvo republike i državljanstvo Jugoslavije.

Član 7

U Republici je u službenoj upotrebi srpski jezik ijekavskog i ekavskog izgovora i ćirilčno pismo, a latinično pismo na način određen zakonom.

Na područjima gdje žive druge jezičke grupe u službenoj upotrebi su i njihovi jezici i pisma, na način određen zakonom.

Član 8

Republika ima zastavu, grb i himnu.

Izgled zastave i grba i tekst himne uređuju se ustavnim zakonom.

Član 9

Glavni grad Republike je Sarajevo.

II - LJUDSKA PRAVA I SLOBODE

Član 10

Građani Republike su ravnopravni u slobodama, pravima i dužnostima, jednaki su pred zakonom i uživaju istu pravnu zaštitu bez obzira na rasu, pol, jezik, nacionalnu pripadnost, vjeroispovijest, socijalno porijeklo, rođenje, obrazovanje, imovno stanje, političko i drugo uvjerenje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo.

Član 11

Život čovjeka je neprikosnoven.

U Republici nema smrtne kazne.

Član 12

Sloboda i lična bezbjednost čovjeka su nepovredivi.

Nikome se ne može oduzeti ili ograničiti sloboda, osim u slučajevima i po postupku koji su utvrđeni zakonom.

Član 13

Ljudsko dostojanstvo, tjelesni i duhovni integritet, čovjekova privatnost, lični i porodični život su nepovredivi.

Član 14

Niko ne smije biti podvrgnut mučenju, svirepom, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.
Zabranjeno je i kažnjivo svako iznuđivanje priznanja i izjava.
Zabranjeno je na bilo kom licu, bez njegovog pristanka, vršiti medicinske i druge naučne oglede.

Član 15

Nezakonito lišavanje slobode je kažnjivo.

Niko ne može biti lišen slobode bez sudske odluke, koja mora biti saopštena i uručena licu prilikom lišenja slobode.

Lice za koje se osnovano sumnja da je izvršilo krivično djelo može, na osnovu odluke nadležnog suda, biti pritvoreno samo ako je to neophodno potrebno radi vođenja krivičnog postupka ili radi bezbjednosti ljudi.

Trajanje pritvora mora biti svedeno na najmanje nužno vrijeme.

Po odluci prvostepenog suda pritvor može trajati najduže dva mjeseca. Odlukom Vrhovnog suda Republike pritvor se može produžiti još za dva mjeseca.

Član 16

Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava u postupku pred sudom i drugim državnim organom i organizacijom. Svakome je zajamčeno pravo na žalbu ili drugo pravno sredstvo protiv odluke kojom se rješava o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

Član 17

Svako ima pravo na naknadu štete koju mu nezakonitim ili nepravilnim radom nanese službeno lice ili državni organ, odnosno organizacija koja vrši javna ovlašćenja.

Lice koje je neopravdano osuđeno ili nezakonito i bez osnova lišeno slobode, ima pravo na rehabilitaciju, naknadu štete, javno izvinjenje i druga zakonom utvrđena prava.

Član 18

Licu optuženom za krivično djelo jamči se pravedno suđenje.

Optuženo lice mora biti u najkraćem zakonskom roku obaviješteno o razlozima optužbe.

Optuženom licu ne može se suditi u njegovoj odsutnosti.

Optuženom koji nije dostupan sudu može se suditi u odsutnosti samo u zakonom određenim slučajevima.

Član 19

Zajamčeno je pravo na odbranu.

Jamči se pravo na slobodan izbor branioca i nesmetano opštenje sa njim.

Branilac ne može biti pozvan na odgovornost za radnje preduzete u postupku odbrane.

Član 20

Niko ne može biti kažnjen za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom predviđeno kao kažnjivo djelo, niti mu se može izreći kazna koja za to djelo nije zakonom bila predviđena.

Niko ne može biti smatran krivim za krivično djelo dok to ne bude utvrđeno pravosnažnom sudskom odlukom.

Član 21

Građani se mogu slobodno kretati, nastanjivati i boraviti na teritoriji Republike, slobodno napuštati tu teritoriju i na nju se slobodno vraćati.

Zakonom se mogu uvesti ograničenja kretanja samo ako je to neophodno radi vođenja krivičnog postupka ili radi zaštite bezbjednosti i zdravlja ljudi.

Nikakva ograničenja iz političkih razloga ne mogu biti ustanovljena.

Član 22

Sloboda i tajnost dopisivanja i drugih oblika opštenja su nepovredivi.

Zakonom se može propisati da se samo na osnovu odluke suda može odstupiti od načela nepovredivosti slobode i tajnosti dopisivanja i drugih oblika opštenja, ako je to neophodno radi provođenja krivičnog postupka ili radi bezbjednosti Republike i Jugoslavije.

Član 23

Zajamčena je zaštita tajnosti podataka o ličnosti. Prikupljanje, obrada i svrha korišćenja ličnih podataka uređuju se zakonom.

Zabranjeno je korišćenje podataka o ličnosti koje je suprotno utvrđenoj svrsi njihovog prikupljanja.

Građani imaju pravo da traže i dobijaju sve podatke o sebi, sadržane u aktima državnih organa i u drugim službenim evidencijama.

Član 24

Stan je nepovrediv.

Zakonom se može propisati da službeno lice na osnovu naloga suda može ući u stan ili druge prostorije protiv volje njihovog držaoca i izvršiti pretres. Pretres se vrši u prisustvu dva svjedoka.

Službeno lice može, pod uslovima utvrđenim zakonom, ući u tuđi stan ili druge prostorije i bez odluke suda i izvršiti pretres ako je to neophodno radi hvatanja učionica krivičnog djela ili radi spasavanja ljudi i imovine.

Član 25

Zajamčena je sloboda misli i opredjeljenja, savjesti i uvjerenja, kao i javnog izražavanja mišljenja.

Član 26

Zajamčena je sloboda štampe i drugih sredstava javnog obavještanja.

Slobodno je osnivanje neovisnih i izdavačkih preduzeća, izdavanje novina i javno obavještanje drugim sredstvima u skladu sa zakonom.

Cenzura štampe i drugih vidova javnog obavještanja je zabranjena.

Sredstva javnog obavještanja dužna su da blagovremeno, istinito i objektivno obavještavaju javnost.

Jamči se pravo na ispravku neistinitog obavještanja kojim se povređuje nečije pravo ili na zakonu zasnovani interes, kao i pravo na naknadu štete nastale po tom osnovu.

Član 27

Naučno, kulturno i umjetničko stvaranje je slobodno.

Zajamčena je zaštita moralnih i imovinskih prava po osnovu naučnog, kulturnog, umjetničkog i drugog intelektualnog stvaralaštva.

Član 28

Jamči se sloboda vjeroispovijesti.

Sve vjerske zajednice su jednake pred zakonom. Vjerske zajednice su odvojene od države i slobodne u vršenju vjerskih poslova i vjerskih obreda.

Vjerske zajednice mogu osnivati vjerske škole i izvoditi nastavu u osnovnim i srednjim školama.

Vjerske zajednice mogu se baviti privrednom i drugom djelatnošću, primati poklone, imati zadužbine i njima upravljati, u skladu sa zakonom.

Član 29

Građanin koji je navršio 18 godina života ima pravo da bira i da bude biran.

Biračko pravo je opšte i jednako, izbori su neposredni, a glasanje tajno.

Član 30

Građani imaju pravo na mirno okupljanje i javni protest.

Sloboda okupljanja može se zakonom ograničiti samo radi zaštite bezbjednosti ljudi i imovine.

Član 31

Zajamčena je sloboda političkog organizovanja i djelovanja.

Zabranjeno je političko organizovanje i djelovanje koje je usmjereno na ugrožavanje demokratskih tekovina, narušavanje integriteta Republike i Jugoslavije, kršenje ustavom zajamčenih sloboda i prava te raspirivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje i netrpeljivosti.

Zabranjeno je političko organizovanje i djelovanje i ispitivanje političke podobnosti u državnim organima.

Član 32

Građani imaju pravo da javno iznose mišljenje o radu državnih i drugih organa i organizacija, da im podnose predstavke, peticije i predloge i da na njih dobiju odgovor.

Niko ne može biti pozvan na odgovornost niti trpjeti druge štetne posljedice zbog javno izraženog mišljenja o radu državnih organa ili stavova iznesenih u predstavci, peticiji i predlogu, osim ako je time učinio krivično djelo.

Član 33

Građani imaju pravo da učestvuju u obavljanju javnih poslova i da pod jednakim uslovima budu primljeni u javnu službu.

Član 34

Građaninu se garantuje sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti i kulture i pravo upotrebe svog jezika i pisma.

Niko nije dužan da se izjašnjava o svojoj nacionalnoj pripadnosti.

Građani Republike se mogu izjašnjavati i kao Jugosloveni.

Član 35

Čovjek ima pravo na zdravu životnu sredinu. Svako je, u skladu sa zakonom, dužan da u okviru svojih mogućnosti štiti i unapređuje životnu sredinu.

Član 36

Porodica, majka i dijete imaju posebnu zaštitu.

Brak i odnosi u braku i porodici uređuju se zakonom.

Pravo je čovjeka da slobodno odlučuje o rađanju djece.

Roditelji imaju pravo i dužnost da se staraju o podizanju i vaspitanju svoje djece.

Djeca su dužna da se staraju o svojim roditeljima kojima je potrebna pomoć.

Djeca rođena van braka imaju jednaka prava i dužnosti kao i djeca rođena u braku.

Maloljetnici o kojima se roditelji ne staraju, kao i lica koja nisu u mogućnosti da se sama staraju o sebi i zaštiti svojih prava i interesa, imaju posebnu zaštitu.

Član 37

Svako ima pravo na zaštitu zdravlja.

Zajamčeno je pravo na zdravstvenu zaštitu, u skladu sa zakonom.

Djeca, trudnice i stara lica imaju pravo na zdravstvenu zaštitu iz javnih prihoda, a druga lica pod uslovima utvrđenim zakonom.

Član 38

Svako ima pravo na školovanje pod jednakim uslovima.

Osnovno školovanje je obavezno i besplatno.

Svakome je pod jednakim uslovima dostupno srednješkolosko i visokoškolsko obrazovanje.
Građani mogu osnivati privatne škole i učilišta, u skladu sa zakonom.

Član 39

Svako ima pravo na rad i slobodu rada.

Prinudni rad je zabranjen.

Svako je slobodan u izboru zanimanja i zaposlenja i pod jednakim uslovima mu je dostupno radno mjesto i funkcija.
Zaposlenima može prestati radni odnos protivno njihovoj volji na način i pod uslovima koji su utvrđeni zakonom i kolektivnim ugovorom.

Svako po osnovu rada ima pravo na zaradu u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

Član 40

Zaposleni imaju pravo na ograničeno radno vrijeme, dnevni i sedmični odmor, te plaćeni godišnji odmor i odsustva, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

Zaposleni imaju pravo na zaštitu na radu, u skladu sa zakonom.

Omladina, žene i invalidi imaju posebnu zaštitu.

Član 41

Zajamčena je sloboda sindikalnog organizovanja i djelovanja.

Član 42

Zaposleni imaju pravo na štrajk, pod uslovima utvrđenim zakonom.

Član 43

Pravo zaposlenih i članova njihovih porodica na socijalnu sigurnost i socijalno osiguranje uređuje se zakonom i kolektivnim ugovorom.

Jamči se, pod uslovima utvrđenim zakonom, pravo na materijalno obezbjeđenje za vrijeme privremene nezaposlenosti.

Građanima koji su djelimično sposobni za rad obezbjeđuju se osposobljavanje za odgovarajući posao i uslovi za njihovo zapošljavanje, u skladu sa zakonom.

Republika obezbjeđuje pomoć i socijalnu sigurnost građanima koji su nesposobni za rad i nemaju sredstava za izdržavanje.

Član 44

Stranci imaju ljudska prava i slobode utvrđene ustavom i druga prava utvrđena zakonom i međunarodnim ugovorima.

Strani državljani i lica bez državljanstva mogu dobiti azil u Republici ako su progonjeni zbog učešća u pokretima za socijalno i nacionalno oslobođenje, zbog zalaganja za demokratiju, ljudska prava i osnovne slobode ili za slobodu naučnog i umjetničkog stvaranja.

Član 45

Svako je dužan da se pridržava Ustava i zakona. Svako je dužan da savjesno i odgovorno vrši povjerenu mu javnu funkciju.

Član 46

Svako je dužan da drugom pruži pomoć u nevolji i da učestvuje u otklanjanju opšte opasnosti.

Član 47

Ljudska prava i slobode ograničeni su samo jednakim pravima u slobodama drugih i potrebom zaštite opštjeljudskih vrijednosti i demokratskih tekovina.

Član 48

Prava i slobode zajamčeni ovim ustavom ne mogu se oduzeti ni ograničiti.

Zloupotreba sloboda i prava je protivustavna i kažnjiva.

Obezbeđuje se sudska zaštita sloboda i prava zajamčenih ovim ustavom.

Ko se ogriješi o ljudska prava i osnovne slobode zajamčene ovim ustavom, lično je odgovoran za to i ne može se pravdati ničijim naređenjem.

Član 49

Slobode i prava se ostvaruju, a dužnosti ispunjavaju neposredno na osnovu ustava, osim kada je Ustavom predviđeno da se uslovi za ostvarivanje pojedinih od njih utvrđuju zakonom.

Zakonom se može propisati način ostvarivanja pojedinih prava i sloboda samo kad je to neophodno za njihovo ostvarivanje.

U slučaju ratnog stanja, neposredne ratne opasnosti ili vanrednog stanja, pojedine slobode i prava iz ovog ustava mogu se ograničiti samo odlukom Narodne skupštine.

III - EKONOMSKO I SOCIJALNO UREĐENJE

Član 50

Ekonomsko i socijalno uređenje zasniva se na ravnopravnosti svih oblika svojine i slobodnom privređivanju, samostalnosti preduzeća i drugih oblika privređivanja u sticanju i raspodjeli dobiti i slobodnom kretanju robe, rada i kapitala u Republici kao jedinstvenom privrednom prostoru.

Član 51

Republika mjerama ekonomske i socijalne politike podstiče ekonomski razvoj i povećanje socijalnog blagostanja građana.

Član 52

Slobodno preduzetništvo može se zakonom ograničiti radi zaštite interesa Republike, čovjekove okoline, zdravlja i bezbjednosti ljudi.

Zabranjeni su monopoli.

Član 53

Republika obezbeđuje zaštitu potrošača.

Član 54

Svi oblici svojine imaju jednaku pravnu zaštitu.

Član 55

Jamči se pravo nasleđivanja u skladu sa zakonom.

Član 56

Zakonom se može ograničiti ili oduzeti pravo svojine, uz pravičnu naknadu.

Član 57

Strana lica mogu sticati pravo svojine i prava na osnovu ulaganja kapitala, u skladu sa zakonom.

Stranom ulagaču jamči se slobodno iznošenje dobiti i uloženog kapitala iz Republike.

Član 58

Svojinska prava i obaveze nad sredstvima u društvenoj svojini i uslovi pod kojima se ta sredstva prenose u druge oblike svojine uređuju se zakonom.

Sredstva u društvenoj svojini mogu se otuđivati samo po tržišnim kriterijima.

Član 59

Prirodna bogatstva, gradsko građevinsko zemljište, nekretnine i stvari od naročito privrednog, kulturnog i istorijskog značaja, za koje je zakonom određeno da su od opšteg interesa, u državnoj su svojini.

Pojedina dobra od opšteg interesa mogu biti i u privatnoj svojini pod uslovima utvrđenim zakonom.

Na dobrima od opšteg interesa i na gradskom građevinskom zemljištu može se, pod uslovima utvrđenim zakonom, steći pravo korištenja.

Upotreba i iskorištavanje stvari od posebnog kulturnog, naučnog, umjetničkog ili istorijskog značaja ili od značaja za zaštitu prirode i čovjekove okoline mogu se na osnovu zakona ograničiti, uz punu naknadu vlasniku.

Zakonom se uređuje zaštita, korištenje, unapređivanje i upravljanje dobrima od opšteg interesa kao i plaćanje naknade za korištenje dobara od opšteg interesa i gradskog građevinskog zemljišta.

Član 60

Fizička i pravna lica ostvaruju svojinska prava na nepokretnosti prema njihovoj prirodi i namjeni, u skladu sa zakonom.

Jamči se svojina na poljoprivredno zemljište, a na šume i šumsko zemljište u zakonom utvrđenim granicama.

Član 61

Republika jamči minimum socijalne sigurnosti građana i obezbjeđuje funkcionisanje javnih službi, u skladu sa zakonom.

Finansiranje javnih službi vrši se preko fondova i budžeta, u skladu sa zakonom.

Član 62

Republika, oblast i opština budžetom utvrđuju javne prihode i javne rashode.

Sredstva budžeta su porezi, takse i drugi zakonom utvrđeni prihodi.

Član 63

Obaveza plaćanja poreza i drugih dažbina je opšta i utvrđuje se prema ekonomskoj snazi obveznika.

Član 64

Republika štiti i podstiče:

- racionalno korištenje prirodnih bogatstava u cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta života i zaštite i obnove životne sredine u opštem interesu;
- očuvanje i obogaćivanje istorijskog, kulturnog i umjetničkog blaga;
- naučnoistraživački rad;
- štednju u svim njenim oblicima, a posebno štednju koja je usmjerena na privredne aktivnosti i otkup stanova;
- zadruge i zadrugarstvo;
- zanatstvo;
- fizičku kulturu i sport.

Član 65

Zaposleni imaju pravo učešća u upravljanju preduzećem, u skladu sa zakonom.

U upravljanju fondovima i dobrima u državnoj svojini zakonom se obezbjeđuje uticaj građana.

IV - PRAVA I DUŽNOSTI REPUBLIKE

Član 66

Prava i dužnosti Republike vrše Ustavom određeni republički organi.

Ljudska prava i slobode, jednakost pred zakonom, samostalnost i jednak položaj preduzeća i drugih organizacija, ustavni položaj i prava jedinica lokalne samouprave, osnova su i mjera ovlašćenja i odgovornosti republičkih organa.

Član 67

Republički organi, u okviru Ustavom utvrđenih prava i dužnosti Republike, utvrđuju politiku, donose i izvršavaju zakone, druge propise i opšte akte, vrše zaštitu ustavnosti i zakonitosti.

Organima i organizacijama u oblastima i opštinama može se povjeriti izvršavanje zakona i ostalih propisa i opštih akata iz okvira prava i dužnosti Republike.

Zakonom se uređuje odgovornost za izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata.

Član 68

Republika uređuje i obezbjeđuje:

1. zaštitu ljudskih prava i sloboda, nacionalne slobode i ravnopravnost, ustavnost i zakonitost;
2. odbranu i bezbjednost Republike;
3. pravni položaj preduzeća i drugih organizacija;
4. fiskalni sistem;
5. organizaciju, funkcionisanje i uslove privređivanja društvenih djelatnosti od interesa za Republiku;
6. radne odnose, zaštitu na radu, zapošljavanje, socijalno osiguranje i druge oblike socijalne zaštite, zdravstvo, boračku i invalidsku zaštitu, brigu o djeci i omladini, obrazovanje, kulturu i zaštitu kulturnih dobara, fizičku kulturu;
7. sistem javnog informisanja;
8. osnovne ciljeve i pravce privrednog, naučnog, tehnološkog, demografskog i socijalnog razvoja, razvoja poljoprivrede i sela, korišćenje prostora, politiku i mjere za podsticanje i usmjeravanje razvoja, uključujući i razvoj nedovoljno razvijenih područja, robne rezerve;
9. međurepubličku i međunarodnu saradnju;
10. kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica, finansijsku reviziju javnih rashoda i način jedinstvenog organizovanja tih poslova, prikupljanje statističkih i drugih podataka od opšteg interesa;
11. saradnju sa srpskim narodom u drugim dijelovima Jugoslavije i u svijetu;
12. sistem zaštite i unapređivanja životne sredine, zaštitu i unapređivanje biljnog i životinjskog svijeta;
13. organizaciju, nadležnosti i rad državnih organa;
14. finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike utvrđenih Ustavom i zakonom;
15. druge odnose od interesa za Republiku, u skladu sa Ustavom.

V - ORGANIZACIJA REPUBLIKE

Član 69

Državna vlast u Republici organizuje se na načelu podjele vlasti.

Ustavotvornu i zakonodavnu vlast ostvaruje Narodna skupština.

Republiku predstavlja i njeno jedinstvo izražava predsjednik Republike.

Izvršnu vlast vrši Vlada.

Sudska vlast pripada sudovima.

Zaštitu ustavnosti i zakonitosti obezbjeđuje Ustavni sud.

1. Narodna skupština

Član 70

Narodna skupština:

1. odlučuje o promjeni Ustava;

2. donosi zakone, druge propise i opšte akte;
3. donosi plan razvoja, prostorni plan, budžet i završni račun;
4. utvrđuje teritorijalnu organizaciju Republike;
5. raspisuje republički referendum;
6. raspisuje republički javni zajam i odlučuje o zaduženju Republike;
7. raspisuje izbore za narodne poslanike i za predsjednika Republike;
8. bira, imenuje i razrješava funkcionere, u skladu s Ustavom i zakonom;
9. vrši kontrolu rada Vlade i drugih organa koji su joj odgovorni, u skladu sa Ustavom i zakonom;
10. daje amnestiju;
11. obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom i zakonom.

Član 71

Skupština ima 120 narodnih poslanika.

U sastavu Narodne skupštine obezbjeđuje se što srazmjernija nacionalna zastupljenost.

Narodni poslanici se biraju neposredno i tajnim glasanjem.

Izbor i prestanak mandata narodnih poslanika i obrazovanje izbornih jedinica uređuje se zakonom.

Član 72

Narodni poslanici se biraju na četiri godine.

Član 73

Narodni poslanici uživaju imunitet.

Narodni poslanik ne može biti pozvan na krivičnu odgovornost, pritvoren ili kažnjen za izraženo mišljenje ili davanje glasa u Narodnoj skupštini.

Narodni poslanik ne može biti pritvoren bez odobrenja Narodne skupštine, osim ako je zatečen u vršenju krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora u trajanju dužem od 5 godina.

Protiv narodnog poslanika koji se pozove na imunitet ne može se, bez odobrenja Narodne skupštine, pokrenuti krivični postupak.

Član 74

Narodna skupština radi u stalnom zasjedanju.

Sjednice Narodne skupštine saziva i predsjedava im predsjednik Skupštine.

Predsjednik je dužan sazvati sjednicu na zahtjev jedne trećine narodnih poslanika, Predsjednika Republike i Vlade.

Član 75

Skupština odlučuje većinom glasova na sjednici kojoj prisustvuje većina narodnih poslanika, ako Ustavom nije predviđena posebna većina.

Član 76

Pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata imaju narodni poslanici, Vlada, Predsjednik Republike, skupština oblasti, skupština opštine i najmanje tri hiljade birača.

Član 77

Narodna skupština može odlučiti da o pojedinim pitanjima iz svoje nadležnosti odluku donese nakon prethodnog izjašnjavanja građana na referendumu.

Član 78

Narodna skupština uređuje svoj rad i organizaciju i način ostvarivanja prava i dužnosti poslanika.

Član 79

Narodna skupština ima predsjednika i dva potpredsjednika, koje bira na period od četiri godine.

2. Predsjednik Republike

Član 80

Predsjednik Republike:

1. predstavlja Republiku;
2. predlaže Narodnoj skupštini kandidata za predsjednika Vlade;
3. predlaže Narodnoj skupštini kandidate za predsjednika i sudije Ustavnog suda;
4. ukazom proglašava zakone;
5. daje pomilovanja;
6. dodjeljuje odlikovanja i priznanja utvrđena zakonom;
7. obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom.

Član 81

Kada Narodna skupština, zbog vanrednih okolnosti, nije u mogućnosti da se sastane, Predsjednik Republike, po pribavljenom mišljenju Vlade, utvrđuje postojanje vanrednih prilika i nalaže mjere za njihovo otklanjanje, u skladu sa Ustavom i zakonom.

Predsjednik Republike, po svojoj inicijativi ili na prijedlog Vlade, za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, donosi akte o pitanjima iz nadležnosti Skupštine, koje podnosi na potvrdu Narodnoj skupštini čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

Član 82

Predsjednik Republike može tražiti od Vlade da izloži stavove o pojedinim pitanjima od značaja za Republiku, sazvati sjednicu Vlade i staviti na dnevni red pitanje iz njene nadležnosti.

Član 83

Predsjednika Republike biraju građani neposredno i tajnim glasanjem, na vrijeme od pet godina. Isto lice može biti izabrano za Predsjednika Republike najviše dva puta.

Član 84

Predsjednik Republike, prilikom stupanja na dužnost, polaže zakletvu pred Narodnom skupštinom.

Član 85

U slučaju neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, mandat Predsjednika Republike produžava se dok takvo stanje traje, odnosno dok se ne stvore uslovi za izbor Predsjednika Republike.

Član 86

Predsjednik Republike ne može obavljati drugu javnu funkciju ili profesionalnu dužnost. Predsjednik Republike uživa imunitet kao i narodni poslanici.

Član 87

Predsjedniku Republike prestaje mandat prije isteka vremena na koje je biran u slučaju ostavke ili opoziva. Ako Predsjedniku Republike prestaje funkcija prije isteka mandata ili iz bilo kog razloga bude privremeno spriječen da vrši svoju funkciju, zamjenjuje ga predsjednik Narodne skupštine.

Član 88

Predsjednik Republike je odgovoran građanima i oni ga mogu opozvati istim postupkom po kome su ga i izabrali.

Član 89

Postupak predlaganja, izbora i opoziva Predsjednika Republike uređuje se zakonom.

3. Vlada i republička uprava

Član 90

Vlada:

1. predlaže zakone, druge propise i opšte akte;
2. predlaže plan razvoja, prostorni plan, budžet i završni račun;
3. obezbjeđuje provođenje i izvršava zakone, druge propise i opšte akte;
4. donosi uredbe, odluke i druga akta za izvršavanje zakona;
5. daje mišljenje o prijedlozima zakona, drugih propisa i opštih akata koje Narodnoj skupštini podnosi drugi predlagač;
6. utvrđuje načela za unutrašnju organizaciju ministarstava i drugih republičkih organa uprave i upravnih organizacija, postavlja i razrješava funkcionere u ministarstvima, drugim republičkim organima i upravnim organizacijama;
7. usklađuje i usmjerava rad ministarstava i drugih republičkih organa i upravnih organizacija;
8. vrši nadzor nad radom ministarstava i drugih republičkih organa i upravnih organizacija i ukida ili poništava njihove akte koji su u suprotnosti sa zakonom ili propisom Vlade;
9. obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom i zakonom.

Član 91

Vlada se bira na period od četiri godine.

Poslije svakog konstituisanja novoizabrane Narodne skupštine bira se nova vlada.

Član 92

Vladu sačinjavaju predsjednik, potpredsjednici i ministri.

Ako je predsjednik, potpredsjednik ili ministar izabran iz reda narodnih poslanika, ne prestaje mu mandat poslanika.

Član 93

Kandidat za predsjednika Vlade izlaže Narodnoj skupštini program Vlade i predlaže njen sastav.

Vlada je izabrana ako je za njen izbor glasala većina od ukupnog broja narodnih poslanika.

Član 94

Vlada i članovi Vlade odgovaraju Narodnoj skupštini.

Narodna skupština može izglasati nepovjerenje Vladi.

Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi može podnijeti najmanje 20 narodnih poslanika.

Vlada može postaviti pitanje svog povjerenja u Narodnoj skupštini.

Predsjednik Vlade može predložiti Narodnoj skupštini razrješenje člana Vlade.

Odluka o razrješenju Vlade ili člana Vlade smatra se usvojenom ako je za nju glasala većina od ukupnog broja narodnih poslanika.

Vlada i član Vlade mogu Narodnoj skupštini podnijeti ostavku.

Ostavka ili razrješenje predsjednika Vlade povlači ostavku Vlade.

Vlada kojoj je izglasano nepovjerenje, koja je podnijela ostavku ili kojoj je prestao mandat zbog raspuštanja Narodne skupštine, ostaje na dužnosti do izbora nove Vlade.

Član 95

Članovi Vlade uživaju imunitet kao i narodni poslanici.

O imunitetu članova Vlade odlučuje Vlada.

Član 96

Organizacija i način rada Vlade uređuju se zakonom.

Član 97

Poslove državne uprave obavljaju ministarstva i drugi republički organi uprave.

Ministarstva i drugi republički organi uprave provode zakone i druge propise i opšte akte Narodne skupštine i Vlade, kao i akte Predsjednika Republike, rješavaju u upravnim stvarima, vrše upravni nadzor i obavljaju druge upravne poslove utvrđene zakonom.

Ministarstva i drugi republički organi uprave su samostalni u vršenju Ustavom i zakonom određenih nadležnosti.

Određena upravna ovlašćenja zakonom se mogu povjeriti preduzećima i drugim organizacijama.

4. Narodna banka

Član 98

Republika ima Narodnu banku.

Status, organizacija, upravljanje i poslovanje Narodne banke uređuju se zakonom.

5. Služba za platni promet i finansijsku kontrolu

Član 99

Republika ima Službu za platni promet i finansijsku kontrolu.

Status, organizacija, upravljanje i poslovanje Službe za platni promet i finansijsku kontrolu uređuju se zakonom.

VI - TERITORIJALNA ORGANIZACIJA

Član 100

U Republici se obrazuju oblasti, kao političko-teritorijalne zajednice, i gradovi i opštine, kao jedinice lokalne samouprave.

Član 101

U oblasti, kao jedinstvenom etničkom, ekonomskom, kulturnom i drugom prostoru, obavljaju se funkcije državne vlasti, u skladu sa Ustavom i zakonom.

Član 102

U gradu i opštini građani odlučuju o poslovima lokalnog značaja, a naročito programiranju razvoja, urbanizmu, komunalnim djelatnostima, bezbjednosti ljudi i imovine, kulturi, socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti, zaštiti životne sredine i drugim pitanjima od neposrednog interesa za građane.

Član 103

Funkcije vlasti u oblasti, odnosno poslove lokalne samouprave u gradu i opštini vrše građani preko neposredno izabranih predstavničkih tijela i drugih organa, u skladu sa zakonom i statutom.

Građani mogu i neposredno odlučivati o određenim pitanjima i poslovima iz djelokruga oblasti i lokalne samouprave.

Član 104

Skupština oblasti:

- donosi statut oblasti,
- donosi druge propise u skladu sa ovlašćenjima iz republičkog zakona,

- donosi plan razvoja oblasti, prostorni plan, budžet i završni račun,
- raspisuje referendum,
- raspisuje zajam i uvodi samodoprinos,
- obrazuje fondove za finansiranje zajedničkih potreba na teritoriji oblasti,
- bira, imenuje i razrješava funkcionere oblasti,
- vrši kontrolu rada izvršnog vijeća,
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Član 105

Položaj, organizacija i međusobni odnosi organa oblasti, grada i opštine, kao i njihovi odnosi prema organima Republike, uređuju se zakonom i statutom.

Član 106

Državnu vlast na području oblasti vrše skupština oblasti, izvršno vijeće oblasti, viši sud i više javno tužilaštvo.

Član 107

Oblast, grad i skupština imaju svoje statute, kojima, na osnovu ustava i zakona, uređuju organizaciju, djelokrug poslova, rad organa i druga pitanja.

Član 108

Oblasti, gradu i opštini pripadaju prihodi utvrđeni zakonom, kao i sredstva za obavljanje povjerenih poslova.

VII - NARODNA ODBRANA

Član 109

Pravo je i dužnost svih građana da štite i brane suverenitet i teritorijalnu cjelokupnost Republike i Jugoslavije, organizujući se u okviru oružanih snaga Jugoslovenske narodne armije i teritorijalne odbrane.

Član 110

Pravo i dužnost oblasti i opština je da na svojoj teritoriji uređuju i organizuju narodnu odbranu i da rukovode teritorijalnom odbranom.

Član 111

Vojna obaveza građana je opšta.

Popuna jedinica oružanih snaga može se urediti zakonom i na osnovu ugovora.

Član 112

Svaki građanin koji oružjem ili na drugi način učestvuje u odbrani, pripadnik je oružanih snaga.

VIII - USTAVNOST I ZAKONITOST

Član 113

Zakoni, statuti, drugi propisi i opšti akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom. Propisi i drugi opšti akti moraju biti u saglasnosti sa zakonom.

Član 114

Zakoni, drugi propisi i opšti akti stupaju na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, osim ako iz naročito opravdanih razloga nije predviđeno da ranije stupe na snagu.

Prije stupanja na snagu, zakoni, drugi propisi i opšti akti državnih organa objavljuju se u odgovarajućem službenom glasilu.

Član 115

Zakoni, drugi propisi i opšti akti ne mogu imati povratno dejstvo.

Samo se zakonom može odrediti da pojedine njegove odredbe, ako to zahtijeva opšti interes utvrđen u postupku donošenja zakona, imaju povratno dejstvo.

Kažnjiva djela utvrđuju se i kazne za njih izriču prema zakonu, odnosno prema drugom propisu, koji je važio u vrijeme izvršenja djela, osim ako je novi zakon, odnosno propis, blaži za učinioca.

Član 116

Državni organi i organizacije koje vrše javna ovlašćenja mogu u pojedinačnim stvarima rješavati o pravima i obavezama građana ili primjenjivati mjere prinude i ograničenja, samo u zakonom propisanom postupku u kome je svakome data mogućnost da brani svoja prava i interese i da protiv donesenog akta izjavi žalbu, odnosno upotrebi drugo zakonom predviđeno pravno sredstvo.

Član 117

Svakome je zajamčeno pravo da u postupku pred sudom ili drugim državnim organom ili organizacijom koja u vršenju javnih ovlašćenja rješava o njegovim pravima i dužnostima upotrebljava svoj jezik i da se upozna sa činjenicama na svom jeziku.

Član 118

Protiv pojedinačnih akata sudova, upravnih i drugih državnih organa, kao i organizacija koje vrše javna ovlašćenja, donesenih u prvom stepenu, može se izjaviti žalba nadležnom organu.

Zakonom se, izuzetno, može isključiti žalba, ako je na drugi način obezbijedena zaštita prava i zakonitosti.

O zakonitosti konačnih pojedinačnih akata, kojima državni organi i organizacije koje vrše javna ovlašćenja rješavaju o pravima ili obavezama, odlučuje sud u upravnom sporu, ako za određenu stvar nije zakonom predviđena druga sudska zaštita.

Samo zakonom se može, izuzetno, u određenim vrstama upravnih stvari, isključiti upravni spor.

Član 119

Vlada Republike ima pravo da do odluke Ustavnog suda obustavi od izvršenja propis, opšti ili pojedinačni akt, za koje smatra da su protivustavni ili protivzakoniti.

Republika ima pravo i dužnost da putem republičkih organa neposredno obezbijedi izvršavanje zakona i drugih propisa ukoliko ih organi i organizacije u Republici ne bi izvršavali.

IH - USTAVNI SUD

Član 120

Ustavni sud:

1. odlučuje o saglasnosti zakona, drugih propisa i opštih akata sa Ustavom;
2. odlučuje o saglasnosti propisa i opštih akata sa zakonom;
3. rješava sukob nadležnosti između organa zakonodavne, izvršne i sudske vlasti;
4. rješava sukob nadležnosti između organa Republike, oblasti, grada i opštine;
5. odlučuje o saglasnosti programa, statuta i drugih opštih akata političkih organizacija sa Ustavom i zakonom.

Član 121

Ustavni sud ima sedam sudija.

Sudije Ustavnog suda se biraju na osam godina i ne mogu biti ponovo birani.

Narodna skupština bira predsjednika Suda na vrijeme od tri godine.

Isto lice ne može biti dvaput birano na funkciju predsjednika Ustavnog suda.

Član 122

Sudija Ustavnog suda ne može vršiti nikakvu drugu javnu funkciju.
Sudija Ustavnog suda uživa imunitet, o kome odlučuje Sud.

Član 123

Sudiji Ustavnog suda prestaje funkcija kada to sam zatraži.
Sudija Ustavnog suda razrješava se dužnosti kada stekne uslove za starosnu penziju, kada bude osuđen za krivično djelo na kaznu zatvora, kada trajno izgubi sposobnost da obavlja svoju funkciju, kao i iz drugih razloga utvrđenih Ustavom i zakonom.

Član 124

Odluke Ustavnog suda su opšteobavezne i izvršne.
Izvršenje odluka Ustavnog suda obezbjeđuje Vlada.

Član 125

Postupak pred Ustavnim sudom, pravno dejstvo njegovih odluka i druga pitanja njegove organizacije i rada uređuju se zakonom.

X - SUDOVI I JAVNA TUŽILAŠTVA

Član 126

Sudsku vlast vrše sudovi.
Sudovi su samostalni i nezavisni i sude na osnovu Ustava i zakona.
Sudovi štite ljudska prava i slobode, utvrđena prava i interese pravnih subjekata i zakonitost.

Član 127

Osnivanje, nadležnost, organizacija i postupak pred sudovima utvrđuju se zakonom.

Član 128

Vrhovni sud Republike, kao najviši sud u Republici, obezbjeđuje jedinstvenu primjenu zakona.

Član 129

Raspravljanje pred sudom je javno.
Javnost se može isključiti u slučajevima predviđenim zakonom radi zaštite posebnih interesa Republike, čuvanja tajne, zaštite morala, interesa maloljetnika, privatnog života učesnika u postupku i radi zaštite drugih opštih interesa.

Član 130

Sud sudi u vijeću.
Zakonom se uređuje u kojim stvarima sudi sudija pojedinac.
U suđenju učestvuju i sudije porotnici na način utvrđen zakonom.
Zakonom se može propisati da u određenim sudovima i u određenim stvarima u suđenju učestvuju samo sudije.

Član 131

Niko ko učestvuje u suđenju ne može biti pozvan na odgovornost za mišljenje izraženo prilikom donošenja sudske odluke, a u postupku pokrenutom zbog krivičnog djela učinjenog u vršenju sudijske funkcije, ne može biti pritvoren bez odobrenja Narodne skupštine.

Član 132

Sudska funkcija je stalna.

Sudija ne može vršiti javnu funkciju ni posao koji je zakonom utvrđen kao nespojiv sa sudijskom funkcijom.

Sudija će biti razriješen funkcije:

1. ako to sam zatraži;
2. kada ispuni uslove za starosnu penziju;
3. ako je trajno nesposoban za obavljanje sudijske funkcije;
4. ako je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim da obavlja sudijsku funkciju.

Protiv odluke o razrješenju sudija ima pravo podnijeti zahtjev za zaštitu Narodnoj skupštini.

Član 133

Javno tužilaštvo je samostalan državni organ koji goni učinioce krivičnih i drugih po zakonu kažnjivih djela i ulaže pravna sredstva radi zaštite zakonitosti.

Osnivanje, organizacija i nadležnosti javnog tužilaštva uređuju se zakonom.

Javno tužilaštvo vrši svoju funkciju na osnovu Ustava i zakona.

Član 134

Funkcija javnog tužioca je stalna.

Javni tužilac ne može obavljati službu ili posao koji su zakonom utvrđeni kao nespojivi s njegovom funkcijom.

Član 135

Sudije i javne tužioce bira, odnosno imenuje, i razrješava Narodna skupština.

Član 136

Advokatura je samostalna i nezavisna djelatnost i služba koja pruža pravnu pomoć.

Organizacija i rad advokature uređuju se zakonom.

XI - PROMJENA USTAVA

Član 137

Prijedlog da se pristupi promjeni Ustava Republike mogu podnijeti predsjednik Republike, Vlada i najmanje 30 poslanika Narodne skupštine.

O prijedlogu da se pristupi promjeni Ustava odlučuje Narodna skupština većinom glasova narodnih poslanika.

Član 138

Nacrt akta o promjeni Ustava utvrđuje Narodna skupština većinom glasova od ukupnog broja narodnih poslanika.

Nacrt akta o promjeni Ustava stavlja se na javnu raspravu.

Član 139

Nakon provedene javne rasprave o nacrtu akta o promjeni Ustava, Komisija za ustavna pitanja Narodne skupštine utvrđuje prijedlog akta o promjeni Ustava.

Član 140

O prijedlogu akta o promjeni Ustava odlučuje Narodna skupština.

Promjena Ustava usvojena je ako za nju glasa najmanje dvije trećine od ukupnog broja poslanika.

Ako promjena Ustava ne bude usvojena, prijedlog za promjenu po istom pitanju ne može se ponoviti prije isteka tri mjeseca od dana kada je prijedlog odbijen.

Član 141

Akt o promjeni Ustava proglašava Narodna skupština.

Član 142

Ustav Republike može se mijenjati ustavnim amandmanima, ili ustavnim zakonom.

XII - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 143

Ovaj ustav uskladiće se sa konstitutivnim aktom o uređenju odnosa u Bosni i Hercegovini.

Član 144

Ovaj ustav stupa na snagu danom njegovog proglašenja.

Član 145

Za provođenje ovog ustava donijeće se ustavni zakon.